

KURJER WILEŃSKI

Rok V.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 130 (1177)

Szylt dzienno-swiatlny „Solaflex“

Pat. 8631.

Przewrót w dziedzinie reklamy!

Patentowane dzienno-swiatlne reklamy „Solaflex“ (patent Polski Nr. 8631), ploną jasnym światłem w dzień mglisty, jak i pogodny, bez użycia jakiegokolwiek światła sztucznego.

Majorytynniejsza, najskuteczniejsza i najbardziej ekonomiczna reklama.

Prawie wszystkie największe firmy w Polsce zaopatrują się w reklamę „Solaflex“ i uznają ją za niezawodną.

„Solaflex“ Ltd. 12, Grosreor Gardens, London S. W. 1.

Przedstawicielstwo na Rzeczposp. „Solaflex“ Warszawa, Marszałkowska 123, tel. 275-22. Przedstawicielstwo na m. Wilno, Woj. Wileńskie, m. Nowogródek i Woj. Nowogródzkie. D. H. F. MIESZKOWSKI Sp. z ogr. odp. Wilno ul. MICKIEWICZA 23, tel. 299. 1864

Od kongresu socjalistycznego do otwarcia Izby Deputowanych.

(Korespondencja własna).

Paryż, w czerwcu 1928 r.

Niewiadomo jeszcze dziś, kto, z kim, o co i w jakiej formie toczyć będzie walkę na terenie parlamentarnym. Niewiadomo, jaką będzie topografia partyjna frontu opozycyjnego, gdyż nie skrytykowały się dotychczas wcale bloki polityczne, ugrupowania stronnictwowe, aljanse strategiczne. Szturmy do gabinetu Poincarégo będą, rzecz oczywista, przypuszczane i nawet gwałtowne. Ponieważ jednak trudno określić ilościowy i jakościowy skład koalicji antyrządowej, przeto wszelkie rozważania na temat wartości tych ataków wydać mogły się bezprzedmiotowymi i przedwczesnymi, gdyby... Gdyby nie pewne posunięcia taktyczne, już teraz przez Poincarégo dokonane, a zwłaszcza gdyby nie kongres socjalistyczny w Tuluzie, którego uchwały posiadają symptomatyczne znaczenie natury ogólnopolitycznej.

„Il est malin, Poincaré—il jette déjà du lest“... Wybitny parlamentarzysta francuski, mówiąc w ten sposób, pragnął zwrócić moją uwagę na zmianę, pragnął jeszcze przed otwarciem nowej Izby Deputowanych w łonie gabinetu. Tęka ministra robot publicznych była vacat, ponieważ Fallières podał się do dymisji bezwzględnie po niepomysłnej dla niego kampanii wyborczej. Otóż Poincaré nie uległ presji prawicowej grupy Marina i powierzył to stanowisko Luchaire'owi, ex-ministrowi finansów w okresie panowania Kartelu Lewicowego, a obecnemu delegatowi ekonomicznemu Francji w Genewie. Postępek ten zdaje się jasno wskazywać, że premier dba o utrzymanie dobrych stosunków z centro-lewym obozem parlamentarnym. Niemniej znamienym politycznie faktem jest utworzenie specjalnego ministerstwa żeglugi powietrznej, na którego czele staje popularny bardzo deputowany Eynac. I to również jest pewnego rodzaju zadośćuczynieniem moralnym dla lewicy nawet umiarkowanej, wielokrotnie już protestującej przeciwko niedołęstwu ministra handlu Bokanowskiego, w którego zawiadywaniu znajdowało się poprzednio lotnictwo cywilne. Poincaré umie poświęcać ludzi dla... celów.

Nie odegrałyby te ustępstwa wszakże żadnej poważniejszej roli, gdyby nie chaos, panujący w obozie przeciwników dzisiejszego gabinetu, chaos, jeszcze bardziej spótygowany wynikami kongresu w Tuluzie. Aczkolwiek udało się bowiem komisji redakcyjnej sformułować rezolucję ostateczną w takiej formie, która zaaprobowana została jednogłośnie przez wszystkich uczestników zjazdu, ale było to niemal Pyrrhusowe zwycięstwo! Najkunsztowniejsza ornamentyka dyalektyczna nie jest w stanie zamaskować coraz jaskrawiej uwidacznających się rysów w dogmatycznej i taktycznej strukturze francuskiej partii socjalistycznej. Słucha się doktryna z życiem: „Delivrons nous du Marxisme“, brzmi tytuł książki Luciana Deslinieres. Czyż nie jest to otwarte wezwanie do rewizji zasadniczych postulatów, do „heretyckiego“ odstępstwa od dogmatów ortodoksalnych? Jeden z delegatów, Marcel Deat, postawił, w swoim przemówieniu na kongresie, jeszcze wyraźniej kropkę nad „i“ programem. „Marx miał na myśli wyłącznie klasę robotniczą. Kapitalizm wszakże, w miarę rozwoju swojej potęgi, zaczął despotycznie i nad innymi składnikami orga-

nizmu socjalnego, nad szarą masą drobnych sklepikarzy, rentierów, matorolnych włościan, niższych urzędników etc. Czyż możemy wyrzekać się tych popleczników ewentualnych naszej ideologii? Przecież jest to grunt nader podatny do akcji propagandowej na szerszą skalę demokratyczną pojętej!... Słowa znamienne, w głębokim skupieniu wysłuchano.

Socjalizm w tej interpretacji zwolenników demokratycznego ewolucjonizmu, socjalizmu, który liczy się z realnymi warunkami życia teraźniejszego, opozycyjnym. Musi dążyć ku mniej, lub więcej bliskiemu porozumieniu taktycznemu ze stronnictwami ideowo-pokrewnymi, by móc, po niejakiem czasie, przejść do konstrukcyjnej działalności państwowej. Prawda, lewe skrzydło partii nie podziela tych poglądów i skłania się raczej już ku solidaryzowaniu się, chociażby sporadycznie, z komunistami, ale większa część nowoobраниch parlamentarzystów socjalistycznych należy do obozu wyraźnie umiarkowanego. Jeśli przeto oni stanowią będą o polityce frakcji w Izbie Deputowanych, to ostrze opozycji przeciwko Poincarému będzie znacznie stępiono, gdyż Paul Boncour, Albert Thomas, Jouhaux, etc. już dziś — bądź pośrednio, bądź bezpośrednio — z obecnym gabinetem współpracują. Co nie wyklucza zmiany stanowiska, o ile wytworzy się, w dalszej przyszłości, dostatecznie silna... większość lewicowo - umiarkowana, jako wynik „kombinacji parlamentarnych“ radykałów z socjalistami. Bo przecież ambicji partyjnych i osobistych nie nigdy stłumić nie zdoła...

Z. K.

Stabilizacja franka.

PARYŻ 11.VI (Pat). „Echo de Paris“ donosi, że na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów po przedstawieniu przez Poincarégo noty rady banku francuskiego, wypowiedzieli się za przeprowadzeniem w najbliższym czasie stabilizacji prawnej waluty, Rada Ministrów przychyliła się do opinii Poincarégo, że należy możliwie w jak najkrótszym czasie opracować dekret o stabilizacji waluty według kursu obecnego.

„Echo de Paris“ zapewnia, że Poincaré wyjaśni tę sprawę w Izbie Deputowanych w dniu 15 bm., odpowiadając na interpelację występującego w imieniu socjalistów dep. Auriola i dep. Malvyego. Dzienniki przewidują, że Izba uchwali znaczną większością wniosek rządowy, na rzecz stabilizacji waluty.

POWIEŚĆ REGIONALNA!

„KAMIENICA ZA OSTRĄ BRAMĄ“

WANDY NIEDZIAŁKOWSKIEJ-DORACZEWSKIEJ.

Cena zł. 3,50.

Do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Kurjera Wileńskiego“.

POWIEŚĆ REGIONALNA!

1661

Konferencja ministra Zaleskiego z Woldemaraszem.

KOWNO, 11.VI (Pat). Litewska agencja telegraficzna donosi z Paryża, że odbędzie się tam między premierem Woldemaraszem a min. Zaleskim konferencja, na której ustalone zostaną terminy dalszych rokowań polsko-litewskich.

Prasa litewska o porażce Woldemarasa w Genewie.

KOWNO 11. VI. (Ate). Prasa litewska zamieszcza obszerny komentarz z powodu klęski polityki Woldemarasa na sesji Rady Ligi Narodów, o ile prasa rządowa ogranicza się do atakowania Rady Ligi Narodów, prasa opozycyjna wskazuje, jako źródło niepowodzenia wadliwą taktykę polityczną Woldemarasa.

Organ socjalistów ludowych „Liet. Žinios“ pisze: „Polska rozwinęła bardzo silną agitację przeciwko Litwie. Rada Ligi Narodów znieważała Litwę w jej uczuciach. Litwę potraktowano nie jako państwo, któremu należy się poważanie, lecz jak rozzuchwalone dziecko“.

W zakończeniu tegoż artykułu „Liet. Žinios“ wyraża obawę, iż na wrześniowej sesji Litwa może doznać jeszcze dotkliwszej „obrazy uczuć“.

Prasa niemiecka o rezolucji Rady Ligi w sprawie szkolnej na Górnym Śląsku.

BERLIN, 11.XI (Pat). Prasa berlińska podaje w obszernych depeszach sprawozdanie z obrad Rady Ligi Narodów w sprawie szkolnej na Górnym Śląsku.

„Deutsche Tag.“ przychodzi do wniosku, że rezolucja Rady Ligi oznacza pogorszenie dawniej rezolucji w sprawie szkolnej i że Rada Ligi poszła nawet dalej, niż decyzje trybunału haskiego na niekorzyść mniejszości niemieckiej.

Na froncie chińskim.

Wybuch bomb w Mukdenie.

SZANGHAJ, 11.VI (Pat). Według doniesień japońskich z Mukdena, wczoraj wieczorem w wielu punktach miasta wybuchły bomby, większość ich prawdopodobnie była skierowana przeciwko biurom przedstawicieli japońskich. Wybuchy nie pociągnęły za sobą żadnych ofiar. Słychać jednak, że wielu japończyków jak również członków policji chińskiej ze strachu opuściło w popłochu miasto.

Protest korpusu dyplomatycznego.

LONDYN, 11.VI. Pat. Z Pekinu donoszą, że korpus dyplomatyczny ze swym senjorem, ministrem pełnomocnym Holandji na czele udał się w sobotę popołudniu do głównej kwatery gen. Han-Fu-Czu, naczelnego dowódcy wojsk gen. Feng-Yu-Sianga, znajdujących się pod Pekinem, aby zaprotestować przeciw złamaniu zobowiązań przyjętych przez rząd nankijski wobec brygady należącej do armji gen. Czang-Tso-Lina. Gen. Han-Fu-Czu nie udzielił na protest dość jasnej odpowiedzi wobec czego korpus dyplomatyczny przesłał w tej sprawie notę na ręce komisarza spraw zagranicznych w Nankinie.

W sobotę wieczorem nadeszła do Pekinu wiadomość, że rząd nankijski zajmie się natychmiast poruszoną sprawą internowanej brygady wojsk Czang-Tso-Lina.

Ustąpienie Czang-Kaj-Szeka.

LONDYN, 11.VI. (Pat). Czang-Kaj-Szek ustąpił ze swego stanowiska naczelnego komendanta armji narodowej chińskiej, ponieważ jak oświadczył po zajęciu Pekinu wypełnił zadanie powierzone mu przez rząd narodowy. Spodziewają się jednak tutaj, że rząd narodowy nie przyjmie jego ustąpienia, a gdyby Czang-Kaj-Szek obstawał przy dymisji, wówczas „chrześcijański generał“ Feng byłby dominującą osobistością w Chinach.

Godna odpowiedź Łotwy na notę sowiecką.

RYGA, 11. VI. (Pat.) Łotewski minister Spraw Zagranicznych odpowiedział na notę sowiecką domagającą się wypuszczenia na wolność aresztowanego niedawno sekretarza attache wojskowego ZSRR w Rydze Langego.

W odpowiedzi swej minister podkreśla, iż los Langego zależy od wyników śledztwa sądowego, a mieszanie się władz administracyjnych do spraw podlegających niezależnym organom wymiaru sprawiedliwości jest na Łotwie niemożliwa.

Wielka katastrofa kolejowa.

BERLIN, 11. (Pat). O godz. 2 nad ranem w niedzielę zdarzyła się na linii kolejowej Monachium—Frankfurt nad Menem jedna z największych katastrof w Niemczech w ostatnich latach. Pociąg pędzący, jadący z Monachium do Dortmundu, wykołcił się nagle w pobliżu stacji kolejowej Sigelsdorf, jadąc z szybkością 80 km. na godzinę. Lokomotywa, przewróciwszy się dwukrotnie, spadła z nasympu kolejowego, pociągając za sobą siedem wagonów, na ogólną ilość 10. Dwa wagony wpadły na lokomotywę, drugie dwa sięgnęły niemal całkowicie. Ofiarą katastrofy padło 12 osób zabitych, około 20 ciężko rannych, zaś ponad 100 leż. Niemal połowę rannych stanowili kolejarze, którzy powracali wrzecz z rodzinami z Monachium z kilkudniowego kursu, urządzonego przez monachijską dyrekcję kolejową. Na miejscu katastrofy rozgrywały się straszliwe sceny. W ciągu dnia zmarło z pomiędzy ciężko rannych jeszcze 9 osób. Przyczyna katastrofy dotychczas niewyjaśniona. Władze kolejowe przypuszczają, jak donoszą dzienniki berlińskie—że katastrofę wywołało albo obuszenie się nasympu, albo też zamach zbrodniczy.

BERLIN, 11.V (Pat). Liczba zabitych podczas katastrofy kolejowej w Sigelsdorfie wynosi 23 osób. Dzienniki donoszą, że liczba rannych i poparzonych przez parę z lokomotywy dochodzi obecnie do 120 osób, z których 11 doznało ciężkich oparzeń. Przypuszczają, że liczba ciężko rannych jest większa.

BERLIN, 11.VI (Pat). Cała prasa berlińska pozostaje w dalszym ciągu pod wrażeniem olbrzymiej katastrofy kolejowej pod Norymbergą. Liczba zmarłych wskutek katastrofy wynosi 24.

„Berliner Tag.“ twierdzi, że zamach jest nieprawdopodobny, natomiast część prasy prawicowej uważa w dalszym ciągu, iż katastrofa nastąpiła na skutek zamachu, którego sprawcą miał być jakiś chory umysłowy.

Losy „Italii“.

Gdzie się znajduje załoga „Italii“.

KINGSBAY, 11.VI. (Pat.) Według depesz iskrowych załoga „Italii“ znajduje się w pobliżu wyspy Poyń koło wybrzeża wschodniego Spitzbergu.

PARYŻ, 11.VI (Pat). „Matin“ ogłasza dwie depesze z Kingsbay, według których „Italia“ przy wylądowaniu została zniszczona. Dwie osoby są ranne. Jednej osobie amputowano nogę. Reszta załogi jest zdrowa i w dobrym nastroju.

Sowieckie łamacze lodów śpieszą na pomoc „Italii“.

MOSKWA, 11.VI. (Pat.) Włoski charge d'affaires wręczył dziś rządowi sowieckiemu pismo oficjalne, w którym rząd włoski zwraca się z prośbą o wysłanie do Spitzbergu sowieckiego łamacza lodów w celu przybycia z pomocą gen. Nobila.

Przychylając się do tej prośby rząd sowiecki polecił wysłać największy sowiecki łamacz lodów „Krasin“ zaopatrzony w samolot do Spitzbergu oraz łamacz lodów „Matyia“ znajdujący się w Archangielsku.

Dzień polityczny.

Z Paryża donoszą: Poincaré przyjął wczoraj popołudniu min. Zaleskiego, który przybył w towarzystwie ambasadora Chłapowskiego.

W ambasadzie polskiej w Paryżu odbył się onegdaj obiad na cześć ministra Zaleskiego. W obiedzie wzięli udział m. i. ministrowie Barthou i Herriot Ignacy Paderewski, ambasador Juliusz Cambon i Noulens, deputowany Loyquin prezes grupy parlamentarnej polsko-francuskiej; Salles, przewodniczący sekcji lądowej stowarzyszenia francusko-polskiego, ambasador belgijski, postowie Holandji, Belgii i Egiptu.

Wieczorem odbyło się wspaniałe przyjęcie w ambasadzie, w którym prócz osobistości, uczestniczących w obiedzie brali udział ambasador Panafieu, marszałek Foch, generał Archinard i inni generałowie, minister Pułaski, pani Curle-Skłodowska, rzeźbiarz Wittig, wreszcie przedstawiciele świata dyplomatycznego i politycznego, wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wybitniejsi przedstawiciele prasy, oraz szereg osobistości z kolonii polskiej.

Dziś przybywa do Warszawy delegat Rządu Litewskiego w Chinach p. Pindor, który zawarł pakt przyjaźni polsko-chińskiej. P. Pindor w drodze do Warszawy zatrzymał się w Moskwie w tamtejszym poselstwie polskim.

Dnia 11 b. m. pod przewodnictwem Rady Ministrów prof. Barla odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Na posiedzeniu tem przeprowadzono dyskusję nad wnioskami w zakresie rolnictwa, zmierzającymi do poprawy bilansu handlowego, przedyskutowano i przyjęto wniosek ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie wytycznych państwowej aprowizacyjnej polityki zbożowej na rok gospodarczy 1928). 29 wreszcie przyjęto wniosek ministra przemysłu i handlu w sprawie dalszej rozbudowy portu w Gdyni.

Wczoraj p. minister Składkowski wysłuchał sprawozdania 17 lotnych inspektorów ministerjalnych, którzy byli wydelegowani do poszczególnych województw celem naocznego przekonania się, czy wszystkie zarządzenia porządkowe Ministerstwa Spraw Wewn. zostały wykonane. Ogólne wrażenie inspekcji sanitarnej jest korzystne. Duże postępy wykazują wsie i centra miejskie. Jednak na przedmieściach stan sanitarny przedstawia wiele do życzenia. Inspektorzy zaznaczyli p. ministrowi, że naogół spotkali się z dobrą wolą ludności.

W wyniku odbytej inspekcji p. minister wyda zarządzenie, celem naprawy poczynionych uchybień.

Dowódca K. O. P-u gen. Minkiewicz w towarzystwie pułk. Maruszewskiego i ppłk. Boltucia dokonał onegdaj szczegółowej inspekcji oddziałów K. O. P-u na pograniczu polsko-litewskim w rejonie Grodna.

Z bitwy Rowieńskiej.

Numerus clausus.

Dziennik „Rytas“ organ litewskiej chrześcijańskiej demokracji żąda we wstępnym artykule wprowadzenia na uniwersytecie kowieńskim numerus clausus, ponieważ obecnie wśród studentów jest załedwie 68 proc Litwinów, reszta — to mniejszości narodowe. W razie wprowadzenia numerus clausus procent studentów Litwinów wzrósłby ponad 80.

Artykuł napisany w niezmiernie cynicznej formie, wywołał oburzenie w prasie żydowskiej. Inne pisma mniejszościowe jeszcze nie wypowiedziały się w tej sprawie.

Zamknięcie stowarzyszenia „Hakoah“.

KOWNO 11.VI (Ate). Z rozporządzenia ministra Spraw Wojskowych zamknięte zostało żydowskie stowarzyszenie sportowe „Hakoah“. Źródła oficjalne podają jako przyczynę zamknięcia stowarzyszenia działalność antypaństwową.

Budowa domów prywatnych w Rosji.

W Rosji wydana została nowa ustawa budowlana, która zezwala osobom prywatnym na budowanie domów z tem jednak, że korzystać z nich będą tylko przez lat 20, poczem przechodzą one na własność państwa. Place pod budowę takich domów udziela władze sowieckie bezpłatnie.

Tragedja załogi „Itali”

Od szeregu dni zaginęły wszelkie wieści o przywódcy włoskiej ekspedycji błęgunowej gen. Nobile, który przed dwoma tygodniami osiągnął biegun północny i w drodze powrotnej utknął gdzieś na bezbrzeżnych lodach morza Północnego. Gen. Nobile brał już udział w jednej z podobnych wypraw mianowicie na sterowcu norweskim „Norge”, który w r. 1926 dotarł do bieguna północnego. Gen. Nobile był na tym sterowcu oficerem nawigacyjnym.

Kierownictwo nad skonstruowaniem sterowca „Itali” spoczywało więc w rękach doświadczanego lotnika. Dzięki temu „Itali” zaopatrzona została najbardziej praktycznie i najbardziej nowoczesnie uzbrojona. To dawało gwarancję, że ewentualność niebezpiecznego wypadku spowodowana została do minimum.

„Itali”, a właściwie jej kierownik gen. Nobile nie miał na celu osiągnięcia tylko bieguna północnego i zatknienia na nim faszystowskiego proporca. Rola gen. Nobile nie ograniczała się do zaspokojenia nazbyt ostatnio próżnej włoskiej dumy narodowej. Miał również za zadanie zbadać strefę arktyczną, dotychczas prawie zupełnie nie znaną. To też gen. Nobile zogniskował dokoła swego sterowca zainteresowanie całego świata. Myśli ludzkie podążały za nim: jakie ciekawe, jak daleko mógł ludzki zdolny jest opanować za pomocą swoich cudownych maszyn nieopieczony żywioł arktyczny, drugie ciekawe tajemnik arktycznej sfery.

„Itali” — jak wiadomo dotarła do bieguna. Przez krótki czas krążyła nad osi świata. Ładunek jednak nie mógł gdyż nie pozwalały na to warunki atmosferyczne. Gen. Nobile ograniczył się więc do zrzucań na biegun ofiarowanego mu przez Ojca świętego Krzyża oraz proporcę faszystowską i zakomunikował za pośrednictwem radiotelegrafu rządowi włoskiemu, że powraca z powrotem do kraju, obierając jako pierwszy etap swej powrotnej podróży, ostatni swój etap w drodze na biegun — Kingsberg na Spitzbergu.

Naprawdę go tam jednak w ciągu szeregu dni oczekiwano. Odtąd wszelki ślad po nim zaginął. Powiadomienie rządu włoskiego o powrocie do kraju było ostatnim znakiem życia, było ostatnią wiadomością, jaką świat otrzymał z pokładu „Itali”.

Mijały dni, mijały tygodnie, a o „Itali” nie było słychać. Zewsząd splezono na pomoc. Bezsukcesnie jednak. Odnajdź dopiero „Itali” dała znać o sobie. Z jednej strony jeden z amatorów pochwylił wiadomość, nadaną rzekomo przez „Italię”, że została ona rozbita o skały i że kilku członków załogi zostało rannych, a z drugiej włoski parowiec „Citta di Milano” nawiał drogą radiotelegraficzną łączność z gen. Nobile. Informacje, jakie statek „Citta di Milano”, otrzymał od ekspedycji „Itali” zdają się wykluczać, by „Itali” miała być rozbita o skały. Ostatnie bowiem doniesienia gen. Nobile przejęte przez radiostację parowca włoskiego donoszą, że aerostawca „Itali” znajduje się na lodzie wód obok zatoki Wódzkiej, 40 mil ang. od północno-wchodniego wybrzeża Szpicbergu i cała załoga jest przy życiu. Niemniej jednak sytuacja jej jest tragiczna. W ciągu ostatniego bowiem tygodnia na całym terytorium północny panuje straszliwa śnieżnica wobec czego niemożliwym jest nawigowanie z „Italią” kontaktu. Sytuację tę komplikuje jeszcze fakt, że lody, na których znajduje się „Itali” przesuwają się co chwila i zmieniają pozycję, co uniemożliwia ładowanie statków powietrznych. Jedynym więc wyjściem w niesieniu pomocy „Itali” jest zrzucać żywność z aeroplanów. Być może, że ostatnie depesze przyniosą bardziej pocieszające wiadomości. Narazie jednak sytuacja „Itali” jest naprawdę tragiczna.

Kronika telegraficzna.

— Przybyła do Bukaresztu wczoraj o godzinie 7 rano delegacja polska na polsko-rumuńską konferencję prasową.

— Przybył do Paryża ze Szwajcarii Ignacy Paderewski.

— Raport Parkera Gilberta ustala wysokość 4-jej rocznej raty reparacyjnej, którą mają zapłacić Niemcy na 1,730 milionów marek złotych. Piąta rata wyniesie 2,700 milionów.

— Olimpijską wystawę sztuki, na której reprezentowanych jest 18 państw, między innymi i Polska otwarto uroczystie wczoraj w Amsterdamie.

W sprawie komunikacji międzyplanetarnej.

W ramach obradującego w Gdańsku kongresu niemieckiego Tow. Naukowego żeglugi powietrznej profesor politechniki gdańskiej Lorenz wygłosił obszerny referat, w którym, na podstawie licznych materiałów statystycznych, wykazał, że wszelkie zabiegi w kierunku stworzenia samolotów rakietowych dla podróży międzyplanetarnej są bezcelowe. Wszelkie podróże w sferze międzyplanetarnej są, zdaniem prof. Lorenza, absolutnie wykluczone. Natomiast konstruktor znanego samochodu rakietowego wybudowanego w zakładach automobilowych firmy Opel inż. Vallier zbijał wywody prof. Lorenza, stwierdzając, że zakłady firmy Opel gorączkowo pracują nad budową nowej maszyny systemu rakietowego. Mówca ten wyraził również opinię, że już w niedługim być może czasie będzie można przesyłać z Europy do Ameryki samolotami rakietowymi pocztę.

Prace Sejmu.

Budżet Min. S. Wojsk. i Min. Sprawiedliwości.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

W Sejmie w ciągu dnia wczorajszego dyskutowano nad budżetem Min. Spraw. Wojsk. Budżet ten spotkał się z nader przychylnym naogół przyjęciem. Po obszernym referacie, wygłoszonym przez pos. Kościakowskiego (BB), na żadną z poszczególnych pozycji nie było zasadniczych ataków i cała dyskusja dotyczyła właściwie możliwości skrócenia czasu służby wojskowej, względnie zredukowania stanu liczebnego armii.

Tym tendencjom przeciwstawił się poseł plk. Bronisław Pieracki (BB), wychodząc z założenia, iż dopóki nasi sąsiedzi najbliżsi nie zostaną przekonani o konieczności pokoju w Europie, dopóty armia nasza jeszcze przez czas dłuższy będzie

musiała być tego pokoju gwarancją.

Wice-min. Spraw. Wojsk. gen. Konarski uzupełnił wywody plk. Br. Pierackiego dowodząc, iż słaby stan fizyczny rekrutów oraz fakt, iż w poszczególnych oddziałach znajduje się około 40% analfabetów, nie pozwala na skrócenie czasu szkolenia, a oprócz tego konieczność przystosowania wojska do nowoczesnych metod walki, jak np. obrona gazowa, zmusza do pozostawienia szeregowca w armii co najmniej na dwa lata.

W godzinach wieczornych dyskusję nad budżetem Min. Spraw. Wojsk. zakończono i Sejm przystąpił do dyskusji nad budżetem Min. Sprawiedliwości.

Z komisji sejmowych.

Projekt ustawy o amnestii w sejmowej komisji prawnej.

WARSZAWA, 11-VI. (Pat). Sejmowa komisja prawna pod przewodnictwem pos. Pierackiego (ZLN) po dokonaniu wyborów wiceprzewodniczącego w osobie pos. Jana Piłsudskiego (BBWR) przystąpiła do dalszej dyskusji nad rządowym projektem ustawy o amnestii. Po ożywionych debatach

przyjęto pięć pierwszych artykułów projektu. Następne posiedzenie we środę.

Prof. Krzyżanowski przewodniczącym komisji kontroli długów państwowych.

WARSZAWA, 11-VI. (Pat). Komisja kontroli długów państwowych na posiedzeniu dzisiejszym poświęconem wyborowi przewodniczącego na wniosek pos. Trampczyńskiego (KI Nar.) jednogłośnie wybrała prezesem komisji pos. prof. Krzyżanowskiego (BBWR).

Z międzynarodowej konferencji pracy.

GENEWA, 11-VI. (Pat). Międzynarodowa konferencja pracy dyskutowała w dalszym ciągu nad działalnością międzynarodowej organizacji pracy. Przedstawiciel Anglii zaznaczył, iż rząd jego w celu zapewnienia niezbędnego postępu o ile chodzi o 8-godzinny dzień pracy pragnie określić zasady konwencji waszyngtońskiej w

sposób bardziej ścisły, ażeby położyć podwaliny umożliwiającej międzynarodowe zastosowanie wspomnianej konwencji. Natomiast delegat Belgii domagał się utrzymania bez zmian konwencji waszyngtońskiej. Delegat pracodawców francuskich oświadczył, iż konwencja jest przedwczesna i zbyt ogólna.

Kto utworzy nowy rząd w Niemczech.

BERLIN, 11-VI. Pat. Jak donosi socjalistyczny „Vorwaerts” pos. Herman Mueller przewodniczący frakcji socjalistycznej Reichstagu wezwany został przez prezydenta Hindenburga na wtorek na godz. 10 rano.

Ponieważ zaś kanclerz Marx ma wyznaczoną audyencję u prezydenta Hindenburga

na godz. 9 min. 45 w czasie której ma zgłosić swoją dymisję, więc „Vorwaerts” a za nim cała prasa berlińska jest przekonana, że prezydent Hindenburg w kwadrans po złożeniu przez kanclerza dymisji obecnego gabinetu powierzy misję utworzenia nowego gabinetu pos. Muellerowi.

Sytuacja polityczna w Sejmie i Rządzie.

Referat posła Okulicza w Lidzie.

W niedzielę ubiegłą odbył się w Lidzie zapowiadany referat pos. Okulicza o sytuacji politycznej w Sejmie i rządzie. Na wiecu zebrało się przeszło 200 osób, co jak na nieodpowiednią porę dnia jest dość dużo.

Przemówienie swe pos. Okulicz zaczął od zobowiązania całokształtu polityki zagranicznej, przyczem podkreślił, że stosunki nasze z Niemcami i Rosją Sowiecką, które dotychczas były w stanie pewnego napięcia, wchodzi na coraz bardziej normalne tory.

Przechodząc do Litwy, pos. Okulicz wskazał na nasze wzrastające walory na forum międzynarodowym, co pochodzi z wybitnie lojalnego stanowiska Polski wobec Ligi Narodów.

Mówiąc o układach wewnętrznych w Polsce, pos. Okulicz zwrócił uwagę na wzrost konsolidacji nastrojów, a co za tem idzie powodzenie rządu w jego zamierzeniach. Politykę gospodarczą państwa określił prelegent jako wybitnie inwestycyjną, która jest przeciwieństwem konsumpcyjnej, jaką uprawiały rządy przedmające. Jako na przykład jeden z wielu pos. Okulicz wskazał na budowę kolei, łączącej Śląsk z Gdynią. Budowa ta ułatwi warunki eksportu polskiego węgla przez własny port. Pos. Okulicz wskazał, iż Gdynia przy obecnym tempie rozbudowy będzie miała już za rok zdolność tonażową większą niż Gdańsk.

Następnie prelegent mówił o zmianach w konstytucji bez radykalnego naruszenia jej demokratycznych podstaw. Stosunek Sejmu do Rządu wyraża się w ten sposób, że całokształt prac sejmowych jest obecnie traktowany daleko więcej poważnie i rzeczowo. Partie opozycyjne w Sejmie zaczynają powoli wyzywać się metod, uprawianych przed przewrotem majowym, równocześnie zauważa się postęp, wiodący do konsolidacji rządu z grupami, które w swej opozycji są bardziej umiarkowane. Naogół biorąc, opozycja ta jest tylko teoretyczna, gdyż daje się zauważyć coraz większe zrozumienie konieczności współpracy z rządem tam, gdzie tego wymaga interes państwa.

Następnie pos. Okulicz przedstawił pracę kół regionalnych, które za pośrednictwem Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem bronić mają interesów ogólnych i gospodarczych poszczególnych województw. Kół regionalne nowogródzkie i

wileńskie ze względu na wspólnotę interesów pracują razem.

Referatem swym pos. Okulicz pogłębił to wielkie zaufanie, jakie pokładają maszy wyborcze wobec przedstawicieli swych w B. B.

Z całej Polski.

— Pomnik Marszałka Piłsudskiego. W twierdzy Modlin, zawiązał się komitet budowy pomnika Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego. Komitet ten wystąpił do magistratu m. st. Warszawy o dostarczenie granitu na podstawę pomnika.

Twierdza Modlin jest typowym miastem wojskowym. Konsystuje tam kilka pułków różnych rodzajów broni, a z ludności cywilnej zamieszkują tylko rodziny wojskowych. Pomnik stanie prawdopodobnie najprostszym kasyna garnizonowego.

— Zjazd Sybiraków. W dniach 29 i 30 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd Sybiraków, mający na celu stworzenie związku Sybiraków, który objąłby wszystkich obywateli polskich, połączonych na Syberii wspólną pracą ideową dla Polski.

Do Związku wejdą: b. wojskowi, należący do formacji polskich na Syberii, uczestnicy powstań narodowych, zesłańcy i więźniowie polityczni, pracownicy polskiego wojennego komitetu, funkcjonariusze polskich placówek państwowych na Syberii i szereg osób, które brały czynny udział w pracy społecznej na Syberii.

Wszyscy, pragnący wziąć udział w zjeździe, proszeni są o podanie swych adresów do dn. 20 b. m., celem umożliwienia prac organizacyjnych zjazdu.

Karty wstępu w cenie 3 zł. otrzyma

można w lokalu Związku Obrony Kresów Zachodnich, Nowy Świat 21.

— Nowodonezjony fresk na zamku warszawskim. Blizsze badania odkrytego ostatnio na zamku warszawskim fresku późno-gotyckiego wykazują, iż znajduje się on w jednej z trzech wnęk, które stanowiły ości część kaplicy książąt Mazowieckich. Później kaplica została całkowicie przebudowana, tak, że już za czasów Władysława IV w części tej zamku mieścił się teatr.

Malowidło na fresku przedstawia Zwiastowanie. Dalsze prace, związane z odczyszczeniem fresku, są w toku.

— Pierwsze polskie samochody. W dniu 11 czerwca w Czechowicach pod Warszawą odbyło się poświęcenie pierwszej serii samochodów w ilości 50 sztuk wybudowanych przez zakłady mechaniczne „Urus”.

Uroczystość zaszczycił swoją obecnością p. Prezydent Rzeczypospolitej. Byli również obecni p. min. Kwiatkowski marszałek Senatu Szymański oraz przedstawiciele sfer wojskowych i gospodarczych.

— Tylko loty treningowe. W związku z wiadomościami, które ukazały się w prasie departament lotnictwa komunikuje,

że porucznicy Kalina i Szałas dokonywały normalnych lotów treningowych, które nie pozostają w żadnym związku z lotem do Ameryki Południowej, ponieważ co do tego lotu żadna decyzja nie istnieje.

— Konkurs na stypendia dla słuchaczy Politechniki. Ministerstwo Robót Publicznych ogłosiło za pośrednictwem rektoratów Politechnik Warszawskiej i Lwowskiej konkurs na stypendia dla słuchaczy zwyczajnych inżynierii lądowej, wodnej, architektury i miernictwa, którzy zobowiążą się wstąpić po ukończeniu studiów do służby państwowej. Stypendia będą przyznane studentom, którzy ukończyli przynajmniej pierwszy rok studiów. Dla Politechniki warszawskiej przyznano 11 stypendiów po 1500 zł. rocznie, dla lwowskiej 6 stypendiów po 1.250 zł. rocznie. Blizsze szczegóły zawarte są w ogłoszeniach konkursu, przesłanych Rektoratom.

— Kongres eucharystyczny we Lwowie. Zapowiedziany na dzień 16 i 17 bm. kongres eucharystyczny we Lwowie zapowiada się imponująco. Do tej pory zgłosiło udział w kongresie 32 tys. osób z poza Lwowa. Przybędzie cały szereg pielgrzymek z Małopolski, Pomerza i t. d. Na kongres przybędzie do Lwowa szereg dostojników kościelnych. Kardynał Prymas ks. Hlond ma przybyć 15 bm. Prezydium kongresu zprosiło również na wszystkie uroczystości i biskupów obrządku greckokatolickiego.

— Święto 30 pułku piechoty. W sobotę 9 b. m. odbyła się uroczystość święta pułkowego, stacjonowanego w Warszawie 30 pułku piechoty. Uroczystość połączona była z poświęceniem sztandaru, ufundowanego sumptem gmin Warszawy, Łodzi i Łowicza. W uroczystości wzięł udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej Mościł w najbliższym otoczeniu, ministrowie Romocki i Miedziński, przedstawiciele generalicji z wiceministrem Konarskim, oraz szereg przedstawicieli korpusu dyplomatycznego.

Ze świata.

— Ryba morska z epoki lodowcowej. W Szwecji północnej znaleziono niedawno podczas przekopywania brzegów rzeki Aangerman River, na głębokości ośmiu metrów, twarde przedmioty, przypominające kształtem rybę. Geolodzy, zbierający go wraz z częściami przylegającej ziemi, orzekli, że jest to ryba morska z późniejszej części okresu lodowcowego, i określili jej wiek na sześć tysięcy lat.

— Znamienny proces. Donoszą z San Francisco: Pani Katarzyna Kelly, żona osobnika, straconego w tych dniach na krześle elektrycznym za zbrodnie rabunku i morderstwa, wytoczyła sześciu chirurgom tutejszym proces o 50 tys. dolarów odszkodowania za to, że z trupa jej męża wyjęli bezprawnie pewne gruzy. Jeden z oskarżonych lekarzy oświadcza w gazetach, że on i jego towarzysze w istocie wyjęli gruzy z trupa i przesadzili je w organizm jednego z ubogich pacjentów w szpitalu Uniwersytetu Kalifornijskiego „w interesie nauki i względów ludzkości”. Uczynili to w mniemaniu, że wdowa po zbrodniarzu na to się zgodziła i w wierze, że operacja ta będzie miała wielkie znaczenie dla rozwoju nauki chirurgicznej.

— Reorganizacja władz lotniczych we Francji. W dniu 30 maja r. b. francuska Rada Ministrów debatowała nad nową organizacją władz żeglugi powietrznej. Członkowie gabinetu wyrazili życzenie, by zarówno lotnictwo wojskowe, jak i komunikacyjne, podporządkowane zostało jednemu kierownictwu. Następnie zastanawiano się nad formą nowej władzy zwierzchniej, przyczem wysuwano projekty stworzenia komisji, podsekretariatu stanu, a nawet oddzielnego ministerstwa. Prezes Rady Ministrów Poincare, który dotychczas był przeciwny stwarzaniu nowego ministerstwa ze względu na politykę skarbową, obecnie wyraził zgodę. Spodziewać się należy, że sprawa organizacji nowych władz lotniczych załatwiona zostanie definitywnie w przeciągu 2—3 tygodni. Ze względu na okoliczność, iż ilość istniejących ministerstw zatwierdzona jest ustawą, sprawa oprócz się będzie musiała o parlament, który musi zezwolić na stworzenie nowego ministerstwa. Jako najpoważniejszego kandydata na przyszłego ministra lotnictwa, wymieniał dawnego podsekretarza stanu Laurant-Elyne, który ustepił w sierpniu 1926 roku po zniesieniu podsekretariatu stanu.

Życie białoruskie.

— Połączenie Białoruskiego Komitetu Narodowego. Jak wiadomo, w roku zeszłym, 1927, p. Jaremicz z Roguła oraz Chadeja białoruska odtoczyły się od Białoruskiego Komitetu Narodowego w Wilnie i utworzyły swój własny Komitet Narodowy Nr 2. Było to wówczas w pewnej mierze likwidacja Komitetu, ponieważ jedna strona nie chciała uznać siły drugiej.

Obecnie pod wpływem ciosu, zadanego społeczeństwu białoruskiemu osądzeniem posłów i przywódców „Hromady” w społeczeństwie białoruskiem powstał duch pojednania, czego przejawem ma być zjednoczenie komitetów, które ma nastąpić w najbliższym czasie.

— Białoruski Związek Gospodarczy. Niedawno założony Białoruski Związek Gospodarczy rozwija się z powodzeniem. Został założony szereg miejscowych kół oraz kilka spółdzielni. Jest widoczna potrzeba podobnej organizacji, znającej potrzeby drobnych rolników ziem białoruskich.

Zjazd Związku Nancz. Polskiego Szkół Powszechnych.

W sobotę zakończyły swoje trzydniowe obrady nauczycielstwo szkół powszechnych ziem wileńskich i nowogródzkiej należące do wymienionego powyżej Związku najpoważniejszego na terenie tych szkół.

Z natury rzeczy, jak to zwykle na wszystkich zjazdach bywa, najważniejszy był dzień ostatni. Obrady rozpoczęły się o godz. 9-aj rano w obecności kuratora p. Pogorzelskiego którego przywitał przewodniczący p. Dobosz podkreślając, że Związek i ogół nauczycielstwa szkół powszechnych darzy p. kuratora pełnem zaufaniem. P. kurator może liczyć na najintensywniejsze poparcie nauczycielstwa w swej pracy nad rozwojem szkolnictwa powszechnego i oświaty mas ludowych wogóle.

Zebrani burzą oklasków przyjęli oświadczenie p. Dobosza.

P. kurator podziękował p. przewodniczącemu zjazdu za to jego oświadczenie, stwierdzając, że zaufanie nauczycielstwa będzie dla niego zachętą do pracy.

Następnie wygłosił odczyt delegat Związku Głównego Z. N. P. S. P. w Warszawie prof. Uaiw. Warsz. Aleksander Patkowski.

Mówił o Tow. Powszechnych Uniwersytetów Regionalnych, o kursie regionalnym zorganizowanym przez Towarzystwo, który odbędzie się w ciągu najbliższych wakacji w Trokach; o roli którą powinno odegrać nauczycielstwo szk. p. w ruchu regionalistycznym; o tem, że każde „ognisko” (w które organizuje się nauczycielstwo w związku; jest to najmniejsza jego jednostka organizacyjna) ma wysłać co najmniej jednego delegata na ten kurs z obywatelami podlegającymi komisji wileńskiej. Zostanie utworzona specjalna komisja w związku, która będzie współpracowała z miejscowymi czynnikami w Wilnie, w pracy nad zorganizowaniem kursu w Trokach.

Po referacie prof. Patkowskiego, który dość obszernie mówił w nim także o ruchu regionalistycznym i o jego znaczeniu wogóle, — nastąpiła ożywiona dyskusja, w której m. in. zwrócono uwagę na szereg odrębności charakterystycznych poszczególnie okolic w woj. wileńskim i nowogródzkim, i konieczność dostosowywania do nich pracy oświatowej i społecznej. Poza tem stwierdzono wielką potrzebę zapoznawania nauczycielstwa z zagadnieniami natury gospodarczej co go zbliży znacznie do ludu wiejskiego i ułatwi pracę oświatową nad nim.

Następnym punktem sobotnich obrad przedpołudniowych było sprawozdanie zarządu Komisji Zarządu Głównego Z. N. P. S. P. w Wilnie, wygłoszone przez jej przewodniczącego p. Stanisława Dobosza.

Władzą naczelną związku jest Zarząd Główny w Warszawie, któremu podlegają liczne prowincjonalne „komisie”, tym zaś oddziały powiatowe skupiające pod sobą poszczególne „ogniska” (obejmujące mniej więcej obszar gminy, czy też obszar jej odpowiedzialności).

Komisja wileńska obejmuje swoją władzą województwa: wileńskie i nowogródzkie. W pierwszym jest 8 oddz. pow. Związku, obejmujących 69 oddziałów pow. członkami. W drugim — 7 oddziałów pow. 67 oddział 1161 członków.

Komisja na terenie kuratorium i obu województw w 76-u sprawach, przeważnie personalnych zorganizowała i prowadzi referat prawny; zorganizowała 8 kursów wakacyjnych dla nauczycieli niewykwalifikowanych z 333 ma uczestnikami oraz prywatny wyższy kurs dla nauczycieli z wykładami w czasie ferij świątecznych i letnich.

Sprawozdanie Zjazd przyjął do wiadomości wyrażając Zarządowi jednogłośnie votum zaufania. Ciekawe były bardzo momenty przemówienia przewodniczącego, w których on mówił o zwalczaniu związku przez inspektorów powiatowych szk. powsz., zwłaszcza nastrojonych endecko, czego zresztą p. Dobosz nie zaznaczał. Gdy się tylko jakiś oddział powiatowy Związku zorganizował, natychmiast członkowie jego zarządu byli przenoszeni w różne strony powiatu i w ten sposób pozbawieni możliwości kontynuowania pracy organizacyjnej. Tak było np. w powiecie brastawskim, a podobno jest i dotychczas gdyż praca związku jest tam niezbyt znaczna.

Po godzinnej przerwie nastąpił referat p. Łyszczyńskiego delegata oddz. pow. w Wołozynie „O pracy w ogniskach”.

Referat ten bardzo ważny ze względu na swoją treść dzięki bezsporności poruszonych w nim kwestyj nie wywołał dyskusji.

Następnie odbyły się wybory nowego zarządu komisji wileńskiej, do którego weszli:

P. Dobosz Stanisław, jako przewodniczący komisji w dalszym ciągu (jednogłośnie) pp. Sadowski, Matowski, Jaworski, Radziejewski, Jasiński, Drac, Dobrowolski, Zastona, Osuchowski, Wesołowski, Tapisz, Łuszczarczyk, Niewiadomski, Warzdzak, Brzozecki, Wargłowski, p. Bunimowiczowa i p. Konieczny.

Do sądu honorowego pp.: Snarska, Wierusz - Kowalski, Fleury, Michniewski, Świeżewski i Orlik. Na ich zastępców pp.: Proniewski, Kisły i Forny.

Do komisji rewizyjnej pp.: Lisowski, Marcinowski, Całewicz. Na zastępców: p. Młodkowska, pp.: Chmielewska i Stelmach.

(K.)

Życie gospodarcze.

Stan rolnictwa na Łotwie.

Łotwa jest krajem, który może w większym stopniu, niż inne, uciepać od wojny. Front przez kilka lat przecinał ziemie wchodzące w skład obecnej Republiki Łotewskiej. To też rolnictwo łotewskie uciepało w tym okresie bardzo dotkliwie. Czynnikiem, który bardzo silnie przyczynił się do upadku rolnictwa łotewskiego była także reforma rolna przeprowadzona tam nadzwyczaj gwałtownie i to nie pod kątem widzenia gospodarczego i społecznych interesów kraju, ale pod hasłami nacjonalistycznymi.

	1909/13	1920/25	1926	1927
ha	ha	ha	ha	ha
Żyto	350,8	243,1	251,3	256,3
Pszenna	32,6	29,7	49,5	58,7
Jęczmień	191,0	160,1	190,2	185,3
Owies	305,9	285,6	320,8	305,2
Ziemniaki	79,6	68,4	82,1	85,5
Len	69,6	49,6	63,8	63,1

Czynione są także bardzo znaczne usiłowania w kierunku wprowadzenia bardziej nowoczesnych metod pracy na roli. Wyraża się to w znacznym zwiększeniu użycia maszyn rolniczych oraz użycia na wozów szluczkowych. Przywóz maszyn rolniczych do Łotwy w okresie powojennym przedstawia się jak następuje (w latach łotewskich):

Rok	Wartość w lat.	%
1921	3.171.363.—	100,00
1922	3.565.114.—	112,42
1923	7.385.368.—	232,88
1924	5.146.724.—	162,29
1925	5.026.884.—	158,51
1926	5.911.521.—	186,40
1927	4.812.472.—	151,75

Z powyższych danych widzimy, że w pierwszych latach istnienia niepodległego państwa łotewskiego ilość wwożonych maszyn rolniczych bardzo szybko wzrastała, od 1924 roku rozpoczął się spadek przywozu. Tak samo od roku 1925 rozpoczął się spadek konsumpcji nawozów sztucznych. Ten spadek użycia środków bardziej intensywnie uprawy niewątpliwie odbija się także poważnie na wydajności warsztatów. Np. przeciętna wydajność owsa z ha wynosiła w 1909/13 latach 9,12 kwintali, w 1920/25—8,88 kw., w 1926—8,60 kw., w 1927—6,8 kw. Przeciętnie wydajność włośna lniowego w 1909/13 latach wynosiła — 4,34 kw. z ha, w 1920/25 — 4,02 kw., w 1926—9,91 kw., w 1927—7,02 kw. W innych dziedzinach uprawy ten spadek wydajności nie nosi charakteru tak stałego, jak w przytoczonych przykładach, jednak także w wielu wypadkach daje się zauważyć. Jest to prawdopodobnie w dużym stopniu skutek zbyt pochopnego i nieracjonalnego przeprowadzenia reformy rolnej, skutkiem ingerencji nacjonalistycznych do polityki gospodarczej i społecznej.

KRONIKA KRAJOWA.

— Stan zasiewów. Stwierdzono, iż w ostatnich tygodniach stan zasiewów na terenie województwa wileńskiego pogorszył się o dalsze 0,2%. tłumaczyć to należy w pierwszym rzędzie ostatnimi przymrozkami.

— Udział Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej w Wystawie Targów Północnych. Jak się dowiadujemy, Wileńska Dyrekcja Kolejowa usilnie przygotowuje się do wzięcia udziału w mających się odbyć w jesieni b. r. Targach Północnych. Do chwili obecnej nie zostało jeszcze ustalone, czy Dyrekcja wystawi własny pawiljon. W każdym razie na Wystawie Targów Północnych szeroko uwzględnione zostaną działy: eksploatacyjny, techniczny i humanitarny. Ponadto Dyrekcja Wileńska zamierza na Wystawie Targów Północnych zaprezentować pracę poczynioną od roku 1921 w dziedzinie odbudowy i budowy.

— Żelazo do Sowietów. W terminie od 27 maja r. b. do dnia 3 b. m. przez st. Podswile przeszło do Rosji sowieckiej 46 wagonów naładowanych żelazem.

— Uruchomienie fabryki futer sztucznych. W Wilnie została uruchomiona fabryka futer pod nazwą „Fux”, wyrabiająca

W ostatnich latach jednak obserwujemy usilną pracę nad podźwignięciem rolnictwa łotewskiego z upadku. Możemy też w niektórych dziedzinach stwierdzić znaczną poprawę sytuacji. Obszar zasiewów już osiągnął przeważnie normy przedwojenne, a w niektórych wypadkach nawet te normy przekroczył. W każdym razie, porównując gospodarke ostatnich lat, obserwujemy w wielu dziedzinach poważny postęp.

Obszary zasiewów w ciągu ostatnich lat przedstawiają się jak następuje (w tysiącach ha):

	1909/13	1920/25	1926	1927
ha	ha	ha	ha	ha
Żyto	350,8	243,1	251,3	256,3
Pszenna	32,6	29,7	49,5	58,7
Jęczmień	191,0	160,1	190,2	185,3
Owies	305,9	285,6	320,8	305,2
Ziemniaki	79,6	68,4	82,1	85,5
Len	69,6	49,6	63,8	63,1

Natomiast niewątpliwie znaczny postęp wykazuje łeścioły stan inwentarza żywego. W Łotwie obserwujemy obecnie powolne przekształcanie się gospodarstw rolnych na gospodarstwa w pierwszym rzędzie hodowlane. Jest to zjawisko, które obserwujemy także na naszych ziemiach. Wiąże się ono ściśle z przebudową ustroju agrarnego, z rozdrobnieniem dawnych dużych gospodarstw. Stan inwentarza żywego na Łotwie w latach ostatnich przedstawia się, jak następuje (w tysiącach głów):

	1913	1926	1927
konie	320	100	365
bydło rogate	912	100	955
owce	996	100	1152
świnie	557	100	521

Obok tego zwiększenia się ilościowego stanu hodowli obserwujemy jednak upadek rasy. Jest to także zjawisko powojenne i zjawisko związane z rozdrobnieniem większej własności, które możemy stwierdzić i w naszym kraju. Trzeba przypuszczać, że rozwój rolniczych organizacji społecznych nie brakuje w przyszłości usunie.

Dla Łotwy rozbudowa produkcji rolnej ma szczególnie duże znaczenie (produkt rolne stanowią około połowy eksportu łotewskiego szczególnie dużą rolę w eksporcie łotewskim odegrała len, który w 1926 stanowił 20,16 proc. wartości całego wywozu (w 1927 — 12,07 proc.), oraz masło, które stanowiło w 1926 r. — 19,86 proc., a w 1927 — 18,74 proc. Len Łotwa eksportuje przeważnie do Belgii (około 53 proc.), skąd znaczna część jest zakupowana przez fabryki północnej Francji. Na drugim miejscu stoi Anglia (33,18—38,68 proc.). Masło zaś jest przeważnie eksportowane do Niemiec (77,17—85,83 proc.). Oprócz tego Łotwa eksportuje poważną ilość mięsa, które prawie całkowicie idzie do Anglii.

futra sztuczne. Wyroby tej fabryki przeznaczone są również i na eksport.

— Zgłaszanie akcesu na Wystawę Targów Północnych. Ostatnio do Komitetu Wykonawczego Wystawy Targów Północnych napływają coraz liczniejsze zgłoszenia od poszczególnych firm, chcących przez wystawienie swoich eksponatów wziąć udział w Wystawie Targów. Między innymi przedwczoraj zgłosił swój akces Państwowe Zakłady Naftowe. Wystawia one prawdopodobnie prowizoryczny szyb naftowy.

Giełda wileńska z dn. 11.VI. b. r.	
Ruble złote	4,71 1/2—4,70
Listy zast. 4 1/2% Wil. B. Ziem. zł. 100	69,50
Akcie Banku Polskiego (zł. 100)	195,50

Giełda warszawska z dn. 11.VI. b. r.	
CZEKI:	
Dolary	8,89—8,87
Belgia	124,46—124,15
Holandia	359,75—358,85
Londyn	43,52 1/2—43,41
Nowy-Jork	8,90—8,88
Paryż	35,07—34,99
Praga	26,41—26,33
Szwajcaria	171,81—171,31
Stokholm	239,25—238,65
Wiedeń	125,38—125,07

W B. A., pozbawionemu uchwalono zorganizować w dniu 1. VII. b. r. pokaz koni w Głębokim, sześć pokazów bydła, trzody i owiec w następujących miejscowościach: w Głębokim — 1. VII. r. b., Dokszyce — 3. VII., Parafjanowie — 4. VII., Szarkowszczyzna — 10. VII., Piście — 11. VII. i Mikolajewie — 12. VII. Jednocześnie w Głębokim ma być zorganizowana wystawa wyrobów przemysłu ludowego.

W dziedzinie komunikacji, w celu wykorzystania dotacji rządowej, w kwocie zł 350 000 i wykonania budżetu rocznego — postanowiono bezzwłocznie przystąpić do budowy szosy Ziabki — Prozoroki — Jaxno — Królewska Karczma używając już częściowo zgromadzonego materiału. Z przewidzianej w budżecie Sejmu sumy zł. 43 000 na brukowanie dróg gminnych postanowiono opłacać koszty robocizny łachowej przy zabrukowywaniu wiosek, których mieszkańcy dostarczą brukowiec, piasek oraz częściowo robociznę.

Po wysłuchaniu petycji delegacji gmin: dokszyckiej, tumilówkiej, parafjanowskiej, porpielskiej, prozorockiej i m. Dokszyce w sprawie przeniesienia siedziby Sądu Pokoju z Dokszyce do Parafjanowa, wydział powiatowy wypowiedział się za pozostawieniem sądu w Dokszycach z zachowaniem sesji wyjazdowej w Prozorokach. Mając na względzie udogodnienie mieszkańcom powiatu załatwienia spraw wojkowych, wydział powiatowy uchwalił prosić czynników miarodajne o utworzenie Powiatowej Komendy Uzupełnień w Głębokim.

Z rozpatrzenia przez W. P. uchwał Rad Gminnych zasługują na uwagę uchwały R. G. g. tumilówkiej, wprowadzające przepisy przeciwpożarowe i budowę chodników w wioskach. Powyższe uchwały, świadczące o zrozumieniu i dbaniu przez Radę Gminną o dobrobyt mieszkańców gminy powinny służyć przykładem dla innych gmin.

KRONIKA GRODZIENSKA.

— Zagadkowe samobójstwo. Wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia numer hotelu Słowiańskiego w Grodnie posterunkowy Bolesław Bogucki. Bogucki miał długi w spółdzielni spożywców „Jutrzenka”, które w przeddzień desperackiego czynu uregulował. Przyczyna samobójstwa dotychczas nie została ustalona.

— Egzamina wstępne do klas I, IV, V, VI i VII gimnazjum państwowego męskiego im. Adama Mickiewicza w Grodnie odbędą się 21 i 22 czerwca.

KRONIKA STOŁPECKA.

— Rozmowy telefoniczne z Mińskiem i Moskwą. Urząd pocztowy w Stołpcach otrzymał przed kilku dniami prawo na prowadzenie rozmów telefonicznych z Mińskiem i Moskwą. Opłata za rozmowę z Mińskiem wynosi 2 zł. franki i 10 centów i za rozmowę z Moskwą 7 fr. zł. i 20 cent. Od godziny 19-iej do 8-iej rano opłaty wynoszą 3/5 normalnej taryfy.

W dniach najbliższych urząd pocztowy w Stołpcach będzie miał spis abonentów z Moskwy i Mińska.

KRONIKA MOŁODECZAŃSKA.

— P. wojewoda w Mołodeczynie. W dniu 10 czerwca b. r. p. wojewoda wileński Władysław Raczkiewicz w towarzysztwie naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa Stefana Kirtikisa oraz sekretarza osobistego p. Staniewicza był obecny na obchodzie święta W. F. i P. W. pow. Mołodeczyńskiego i na zawodach sportowych Policji Państwowej woj. wileńskiego, które odbywały się pod protektoratem p. wojewody. Sprawozdanie z święta W. F. i P. W. po damy w jednym z najbliższych numerów.

— Zjazd komendantów powiatowych P. P. W ubiegłą niedzielę w Mołodeczynie odbył się zjazd powiatowych komendantów Policji Państw. województwa wileńskiego. Na zjeździe omawiano szereg spraw z zakresu organizacji służby bezpieczeństwa.

KRONIKA OSZMIAŃSKA.

— Ofiara bandytyzmu. W dniu 8 b. m. na powracającą z Ostrowca Bronisławę Małyszko m-kę wsi Taborzyński gm. polski pow. oszmiański napadł w lesie jakiś osobnik, który zadał jej 6 ciężkich ran w głowę. Małyszko przewieziono do szpitala św. Jakóba, gdzie znajduje się w stanie budzącym obawy o życie. Ciężkie uszkodzenie ciała zadane zostało prawdopodobnie na tle zemsty osobistej.

KRONIKA BRASŁAWSKA.

— Odroczenie rozprawy przeciwko ks. Szutowiczowi. Rozprawa sądowa, jaka w dniu 8 b. m. miała się odbyć w Brasławiu na sesji wyjazdowej wileńskiego Sądu Okręgowego przeciwko białoruskiemu ks. Szutowiczowi, została odroczona wobec nie stawienia wielu świadków ze strony oskarżenia.

KRONIKA KRAŚNIEŃSKA.

— Ucieczka z lochów Czerwczajki w Mińsku. Onegdaj w rejonie Krasnego patrol K.O.P. ustrzymał za nielegalne przekroczenie granicy polsko-sowieckiej dwóch osobników. Przy badaniu stwierdzili oni, iż udało się im zbiec z więzienia w Mińsku.

KRONIKA MICKUŃSKA.

— Tragiczne skutki zabawy. Onegdaj rano we wsi Ruskie Wierzyb gm. mickuński 5-cio letni chłopak Jan Kulwis bawiąc się zaparkami na poddaszu spowodował wybuch znajdującą się w pobliżu benzynę. Wywołało to pożar stodoły, w którego płomieniach spłonął sprawca. Dzięki energicznej akcji ratunkowej pożar wkrótce ugaszono spłonęła tylko część zabudowania.

Włamanie na dworcu kolejowym.

Nocy onegdajszej dokonano zuchwałego włamania do bufetu kolejowego na stacji Gieraniny. Łupem złodziei stała się większa ilość znaczków pocztowych i produktów spożywczych. Wszczęte dochodzenie doprowadziło do ujęcia w Wilnie w dniu wczorajszym sprawców włamania. Jak się okazało są to niejaki Korolnik i Rusiecka.

Aresztowanie „technika” komunistycznego.

Onegdaj policja aresztowała w pociągu rdzającym z Wilna do Warszawy, wybitnego „technika” komunistycznego L. Lwa, przy którym znaleziono większą ilość odcisków komunistycznych, przygotowanych do kolportażu. Na treść odcisków składały się protesty przeciwko skazaniu „bromadoców” oraz żądania zwolnienia ich z więzienia.

RUCH STRZELECKI.

— Ogólnopolskie zawody strzeleckie w Przemyslu. W dniach 29 i 30 czerwca b. r. odbędą się w Przemyslu VII ogólnopolskie zawody strzeleckie.

W zawodach mogą brać udział członkowie organizacji p. w., stowarzyszeń i klubów strzeleckich i sportowych, zwłazków oficerów i podoficerów rezerwy, wojskowi służby czynnej.

Zawodnikom przysługuje zniżka kolejowa w wysokości 50 proc. normalnej ceny biletu, przyczem do Przemysłu opłaca się cały bilet, z powrotem przysługuje przejazd bezpłatny na mocy zaświadczenia Komitetu Organizacyjnego.

Wtorek	Dziś: Onufrego Pust.
12	Jutro: Antoniego Padew. W.
czerwiec	Wachód słońca—g. 2 m. 56
	Zachód — g. 19 m. 36

METEOROLOGICZNA.

— Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 11. VI. b. r. Ciśnienie średnie w milimetrach 755. Temperatura średnia +26° C. Opad w milimetrach. — Wiatr przeważający południowy. Pogodnie. Maksimum na dobie +29 C.

Tendencja barometryczna — stały spadek ciśnienia.

KOŚCIELNA.

— Powrót do Wilna J. E. bisk. Bandurskiego. Po dłuższej nieobecności w dniu wczorajszym powrócił do Wilna J. E. biskup Bandurski. — Uroczysta procesja. W piątek 15 b. m. ku uczczeniu Najświętszego Serca Jezusowego odbędą się uroczysta procesja z kościoła św. Kazimierza do kościoła P. P. Witytek.

Nabożeństwo rozpocznie się nieszporami o godz. 5 i pół w kościele św. Kazimierza. Po nieszporach ugrupują się parafialne procesje i ruszą ulicami: Wielką, Ostrobramską i Piwną na dziedziniec przed kościoł P. P. Witytek. Po kazaniu i suplicji wróci procesja do kościoła św. Kazimierza, gdzie odpiewane zostanie „Te Deum”.

Z KARTY ŻAŁOBNEJ.

— Zgon instruktora Wil. Oddz. Zw. Spółdzielni Spożywców Rzeplitej Polskiej. Dnia 9-go czerwca zmarł w Wilnie Łukasz Orzechowicz instruktor Związku Spółdzielni Spożywców. Zmarły był przewodniczącym Rady Nadzorczej Spółdzielni „Nowe Zabudowanie” w Wilnie. S. p. Łukasz Orzechowicz był gorliwym propagatorem ruchu spółdzielczego wśród mas białoruskich. Zmarły liczył 39 lat. Cześć jego pamięci.

URZĘDOWA.

— Przyjęcie p. prezydenta Folejewskiego przez p. wojewodę W dniu 11 b. m. p. prezydent miasta Folejewski był przyjęty przez p. wojewodę na konferencji, na której zostały omówione postępy prac przygotowawczych do Targów Północnych i Wystawy Roln. Przem. w Wilnie. Jednocześnie p. prezydent jako prezes Wystawy interwenjował u p. wojewody o poparcie dla zamierzeń komitetu. Teżoż dnia o godz. 10 min. 30 wiec. p. wojewoda udał się w sprawach służbowych do Warszawy. Powrót p. wojewody spodziewany jest 14 b. m. rano.

— Konferencja starostów. Dnia 11 b. m. w małej sali konferencyjnej urzędu wojewódzkiego pod przewodnictwem p. wojewody Raczkiewicza odbyło się konferencja z poszczególnymi starostami województwa. Na konferencji obecni byli poszczególni naczelnicy wydziałów urzędu wojewódzkiego oraz starosta grodzki p. Iszora. Tematem obrad były sprawy: administracyjne, polityczne oraz gospodarcze i samorządowe.

Na konferencji tej poruszono niektóre drobne usterek w administracji, jakie dzięki swym ostatnim inspekcjom p. wojewoda mógł stwierdzić na prowincji. Poruszono również sprawy bezpieczeństwa. Co się tyczy spraw gospodarczych to omawiano potrzeby gospodarcze Wileńszczyzny oraz omówiono plan prac gospodarczych na najbliższe lata.

Pożatem poruszono sprawę Rady Wojewódzkiej i jej składu personalnego oraz omówiono sprawy przyszłych wyborów do żydowskich gmin wyznaniowych. W dniu dzisiejszym p. wojewoda wyjeżdża do Warszawy, gdzie również da sprawozdanie z ostatniej konferencji starostów.

MIJSKA.

— Wielka burza nad Wilnem. Wczoraj między 8—9 wieczorem po upalnym dniu przeszła nad Wilnem i okolicami gwałtowna burza z piorunami i ulewным deszczem.

Kilka piorunów uderzyło w różnych punktach miasta, a jeden z nich elektrycznością, skutkiem czego zostały zniszczone przewodniki i uszkodzone dynamo. Z tego też powodu miasto było pozbawione światła przeszło dwie godziny.

Jak nas informują, w podmiejskich okolicach burza wyrządziła znaczne szkody.

— Angielskie soboty w Magistracie. Na wczorajszym posiedzeniu prezydium Magistratu m. Wilna zdecydowano z dniem 16 b. m. wprowadzić t. zw. „soboty angielskie”. Wobec powyższego urzędowanie w Magistracie poczynając od najbliższej soboty przez cały okres letni w soboty odbywać się będzie wyłącznie do godz. 1 m. 30.

SAMORZĄDOWA.

— Posiedzenie wydziału powiatowego. Dnia 12 b. m. odbędzie się posiedzenie wydziału powiatowego Sejmiku Wileńskiego — Trockiego. Na posiedzeniu tem poruszono zostanie cały szereg spraw samorządowych gminnych, rolnych, dregowych i inwestycyjnych.

Wyżyszenie na miejscu za opłatą 1 zł. za porcję żołnierską. Kwatery wspólne bezpłatne. Zamówienia na kwatery i wżywienia zglaszać należy do dnia 22 czerwiec.

Zgłoszenia zawodników do dnia 20 czerwca pod adresem Komendy Okręgu Związku Strzeleckiego w Przemyslu, ul. Kilińskiego 10, dokąd skierowywać należy również wszelką korespondencję w sprawie zawodów.

Ważne dla pań
wyjeżdżających na wycieczki letnie
trwałą ondulację
wykonuje tylko Zakład Fryzjerski
KAZIMIERZA MURALA
Wilno, Mickiewicza 1, tel. 1071. 1722

Wanny kwasowogłowe przy zakładzie elektro-ortognologicznym D-ra Iwantera,
Mickiewicza 24. W.Z.P. Nr. 27 1781

Popierajcie Ligę
Morską i Rzeczną!

KRONIKA.

Z KOLEI.

— Dla udogodnienia komunikacji lokalnej z Wilnem okolic przylegających do st. Ignalino i Dokszy, poczynając od dnia 15 czerwca b. r. przedłuża się, tytułem próby, bieg pociągów lokalnych NNr. 725/726 Wilno — N. Święciany, od N. Święciany do Dokszy i z powrotem, z kursowaniem, jak dotychczas, tylko w dni robocze według następującego rozkładu jazdy:
Poc. Nr. 725: N. Święciany odj. 2.06, Ignalino przyj. 2.32, odj. 2.37, Dokszy przyj. 3.05.
Poc. Nr. 726: Dokszy odj. 3.45, Ignalino przyj. 4.22, odj. 4.32 N. Święciany przyj. 5.05.

SPRAWY SZKOLNE.

— „Święto pieśni”. Dnia 15-go czerwca r. b. odbędzie się doroczne „Święto pieśni” dzieci szkół powszechnych m. Wilna. Uroczystość odbędzie się w sali teatru Reduta i będzie transmitowana do wszystkich radiostacji w Polsce. Główną atrakcją będzie śpiew zespolonego chóru (1600 dzieci). Prócz tego odbędzie się konkurs chórów szkolnych, do którego stanie 14 szkół.

Wejście do Reduty za zaproszonymi.
— Zjazd Seminarjów Nauczycielskich. Dnia 16 czerwca r. b. odbędzie się w Wilnie zjazd seminarjów nauczycielskich Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego w celu przeprowadzenia prób (konkursu) solistów, śpiewu chóralnego oraz gry na skrzypcach. Młodzież przy tej sposobności zwiedzi Wilno i jego okolice oraz ułysty 15 czerwca wileńskie „Święto pieśni” i 17 czerwca konkurs chórów wileńskich.

— Egzamina publiczne w Konserwatorium. Egzamina publiczne uczniów i uczennic Konserwatorium Muz. w Wilnie odbędą się w następujących terminach: 1) dnia 13 b. m. o godz. 5 i pół po południu (skrzypce, wiolonczela, śpiew, instrum. forte); 2) dnia 14 b. m. o godz. 5 i pół po południu (fortepian); 3) dnia 15 b. m. o godz. 4 popoł. (fortepian, kurs wyższy).

Karty wstępu w sekretariacie Konserwatorium (Dominikańska 5) od godz. 4—7.
— Stan zdrowotny dziatwy szkół powszechnych. Podług ostatnio sporządzonego sprawozdania stan chorób wśród dzieci szkół powszechnych w miesiącu ubiegłym przedstawiał się w cyfrach następujących: świerb — 16; inne choroby skórne — 25; gruźlica płuc podejrzana — 38; gruźlica płuc stwierdzona — 12; gruźlica innych narządów — 5; choroby nosa — 9; choroby uszu — 4; jaglicie — 100; inne choroby oczu — 255; wady wzroku — 1. Z chorób zakaźnych zanotowano: koklusz — 6; odra — 1; świnka — 48.

— Prawa Szkoły Handlowej Zw. Kupców i Przemysłowców. Jak się dowiadujemy Szkoła Handlowa Zw. Kupców i Przemysłowców m. Wilna poczynając od roku szkolnego 1928/29 uzyskała prawo, na mocy którego jej absolwenci mogą zajmować w administracji cywilnej stanowiska II-iej kategorii.

Tem samem wspomniana szkoła zrównana została w prawach z gimnazjami typu humanistycznego.

ZEBRANIA I ODCZYT.

— Nadzwyczajne walne zebranie Wil. Tow. Lekarskiego. Dnia 13 b. m. o godz. 19 1/2 odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego (Zamkowa 24) w sprawie nadania członkostwa honorowego. W razie przybycia niedostatecznej liczby członków następne walne zebranie odbędzie się tegoż dnia o godz. 20-iej bez względu na liczbę uczestników. Bezpośrednio po walnem odbędzie się zwyczajne posiedzenie naukowe (godz. 20 m. 15).

Porządek dzienny:
1) Dr. J. Kucharski — Pokaz chorych z oddziału chirurgicznego szpitala św. Jakóba.
2) Doc. dr. Abramowicz — Pevikłania oczne przy znieczuleniu rdzeniowym.

3) Dr. Lewande — Wypadek ropnia mózgowego pochodzenia usznego.

— Zjazd Lekarzy Kresowych województwa północno-wschodniego. Odbędzie się w Łucku w dniach 30 i 31 sierpnia r. b. Adres Komitetu Organizacyjnego Zjazdu: ul. Sienkiewicza 13, dr. Ludwik Radwanski.

Termin zgłaszania referatów upływa z dniem 20 lipca r. b.

Wszystkie inne pisma uprasza się o przedrukowanie tego zawiadomienia.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Posiedzenie komisji rolnej. Celem zlikwidowania większej ilości żatargów, powstałych w powiecie wileńsko-trockim, pomiędzy robotnikami rolnymi a właścicielami ziemskimi, w dniach 20 i 21 b. m. w Inspektoracie Pracy odbędzie się posiedzenie komisji polubownej. Znaczący należy, iż powiat wileńsko-trocki, pod względem ilości powstających żatargów rolnych, zajmuje w stosunku do innych powiatów województwa, pierwsze miejsce.

— Zjazd robotników rolnych. W końcu b. m. odbędzie się w Wilnie walny zjazd robotników rolnych z województwa wileńskiego.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

— Blok wyborczy. W wyniku prowadzonych konferencji trzy ugrupowania żydowskie: „Mizrahiści”, sjonisci i achduchowie doszli do porozumienia w sprawie utworzenia przy przyszłych wyborach do żydowskich gmin wyznaniowych, wspólnego bloku prawicowego.

Z POGRANICZA.

— Manewry wojsk lotewskich. Onegdaj na pograniczu polsko-łotewskim w rejonie Stobóki placówki K. O. Pu. zaalarmowane zostały gęstymi strzałami ciężkiej artylerii. Jak się okazało w pobliżu granicy polskiej odbywały się wielkie manewry wojsk lotewskich. W manewrach udział wzięły wszystkie rodzaje broni niewyjącając eskadry samolotów i czołgów.

Teatr i muzyka.

— Teatr Polski sala „Lutnia”. Dziś grana będzie w dalszym ciągu krótkość Bissona i Marsa „Niespodzianki rodowodowa”. Wielką atrakcją stanowi dodatek rewiowy Nr. 1, składający się z ulubionych piosenek i skaczków.

Program zawiera: Zamiast prologu (K. Wyrwicz-Wichrowski). Ostatnia dziewczyna (Z. Opolski). Twoja ciotka... moja ciotka (M. Szczepańska i Z. Opolski). Mary Lou (K. Wyrwicz-Wichrowski i M. Dąbrowski). Publiczność ma głos! (K. Wyrwicz-Wichrowski i M. Dąbrowski). W restauracji „Montmorency” scena obyczajowa (L. Detkowski i Z. Relski). Tęże smutne oczy (H. Kamińska) i Finał „Wiosna” (M. Szczepańska i zespół).

— „Tylko ty”. Najbliższą premierą Teatru Polskiego będzie trzyaktowa komedia muzyczna W. Kollo „Tylko ty”. Reżyserję prowadzi K. Wyrwicz-Wichrowski. Stronę muzyczną przygotowuje dyr. M. Kochanowski. Premiera w piątek najbliższy.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 435 mtr.

WTOREK 12 czerwca.

13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 17.00—17.15. Muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Wexler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.15—17.30. Chwilka literacka. 17.30—17.45. Komunikat sportowy. 17.45—19.00. Popołudniowy koncert kameralny, transmitowany na wszystkie stacje polskie. 19.00—19.20. „Fajetony wesół” wygłosi artysta teatru polskiego Karol Wyrwicz-Wichrowski. 19.20—22.00. Transmisja z Katowic. Opera „Dama pikowa” P. Czajkowskiego. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policjany, sportowy i inne. 22.30. Transmisja do Warszawy muzyki tanecznej z ogrodu kawiarni B. Sztralla w Wilnie.

ŚRODA 13 czerwca.

13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 17.00—17.15. Muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Wexler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.15—17.30. Chwilka literacka. 17.30—17.45. Kwartet akademicki. 17.45—18.10. „Astronomia w życiu praktycznym” odczyt z działy „Przyroda” wygłosi adiunkt U. S. B. dr. Stanisław Szeliowski. 18.15—19.00. Transmisja muzyki lekkiej z ogrodu kawiarni B. Sztralla w Wilnie. 19.00—19.25. Audycja dla dzieci. „O św. Antonim” opowie Halina Korkowiczówna. 19.25—19.50. „Kazimiera Iłakowiczówna” odczyt z cyklu „Współczesna poezja polska” połączony z lekturą wygłosi Witold Hulewicz. 19.50—20.15. Pogadanka [radjotelegraficzna]. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert popularny. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policjany, sportowy i inne.

wicz. 19.50—20.15. Pogadanka [radjotelegraficzna]. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert popularny. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policjany, sportowy i inne.

Na wileńskim bruku.

— Kradzież w gmachu U. S. B. Z sali gimnastycznej w gmachu U. S. B. przy ul. Świętojańskiej 10, skradziono skórę z plek nożnych i bokserów oraz z przyszytą do nich bieliznę. Straty wynoszą 1000 zł.

— Utonięcie. Wskutek własnej nieostrożności wyrzucił się z łodzi sportowej i utonął Hirs Krupienia lat 21, zam. Piłsudskiego 30. Trupa wydobyto i oddano rodzinie.

— Ofiara przypadku. Autobus nr. 14307 kierowany przez szofera właściciela Stanisława Dziadziaka Wiwulskiego 18, na ul. Świętojańskiej około domu Nr. 5, uderzył Henryka Helmana lat 7, który wybiegł z bramy i usiłował przebiec przez jezdnię. Helmana odwieziono do szpitala dziecięcego na Antokolu. Stan zdrowia życia nie zagraża.

— Czyż chłopak. Witold Sielencu doprowadził do 1 komisarza zabłąkanego chłopaka w wieku lat około 6, który podał, że się nazywa Antoni Grysikiewicz, natomiast m. zamieszkania wskazać nie umie. Chłopak znajduje się w 1 komisariacie.

— Dzieci podpalaczki. Walerja Gigitis ul. Podgórna 18, pozostawiła swoje dzieci w mieszkaniu bez dozoru, które bawiąc się ogniem, wzniciły pożar. Zauważając przytomność lokatorów pożar zlikwidowano w zarodku. Wypadków z ludźmi nie było.

SPORT.

Wyścigi konne.

Dzień V-ty.

Doskonała pogoda, na którą długo czekaliśmy, jak również zapowiedziany konkurs hipiczny pań sprawiły, że w dniu wyścigów w Połpińsku zebrało się nadzwyczaj dużo publiczności. Trybuny były poproszone przez widzów oblegane. To samo działo się z totalizatorem, przed którego okienkami potworzyły się ogonki. W dniu tym wprowadzono nową w postaci podwójnego totalizatora.

W gonitwie pierwszej na dystansie 2400 mtr. o nagrodę 1000 zł., pierwszy przyszedł „Pex-Ball”, rtm. Piławita pod Siedleckim, drugi Kapsy grona oficerów 9 p. strz. kon. pod Koreckim, trzeci wreszcie Dunajec, por. Donera pod Cherubinem. Czas 2,5 min. Totalizator podwójny: za pierwszego konia 11 zł., za drugiego 10 zł. Totalizator zwyczajny 16 zł.

W gonitwie drugiej z płotami, na dystansie 2800 mtr., o nagrodę 1000 zł., pierwszą nagrodę wziął „Magna” grona oficerów 9 p. strz. kon. pod por. Bohdanowiczem, druga Boston rtm. Cierpichem pod właścicielem, trzecią wreszcie Herbert por. Ignaczaka, pod właścicielem. Czas 3,27 min.

W gonitwie trzeciej, w tym dniu najbardziej emocjonującej w Steeple-Chase

wileńskim na dystansie 3600 mtr., o nagrodę 1000 zł. Oprócz tego dla jeźdźcy zwycięzcy nagroda honorowa ofiarowana przez Wil. T-wo Hodowli Koni i Popierania Sportu Konnego.

Pierwszą nagrodę zdobył ppłk. Rómel na „Signorina-Romanelli” pod właścicielem, drugi rtm. Kapiszewski na „Bianco” czas 5,58 min.

W gonitwie czwartej płaskiej, na dystansie 1600 mtr., o nagrodę 500 zł. pierwszy przyszedł „Byle-Jaki” plk. Karatejewa pod Raguskim, drugi Moorwind rtm. Mal-saga. 14 p. ul. Czas 1,49 m. Totalizator 75 zł.

W gonitwie piątej — Steeple-chase o nagrodę 700 zł. na dystansie 3000 mtr. pierwszy przyszedł Umykaj Polmoodiestajni S ki Lubelskiej, druga Horodenska grona oficerów 15 p. Ul. Pozn. pod por. Bobińskim. Czas 3,20 min. Totalizator 25 zł.

W gonitwie szóstej z płotami niespodzianie przyszedł pierwszy St. Bronchit p. St. Bronikowskiego, druga „Bajeczna” rtm. Dowgiało, por. Juścińskiego pod por. Juścińskim. Czas 2,35 m. Totalizator 89 złotych.

Niezwykle zajmującym był konkurs hipiczny pań. W konkursie wzięły udział pp. M. Nitowska, H. Benisławska i E. Kamionkowska. I i II nagroda zdobyła p. Marja Nitowska, brawurowo biorąc 10 przeszkód szerokości do 2,5 mtr. wysokość 1 mtr. na „Oswobodzicielce” i Łoskocie.

Gonitwa loteryjna.

W ostatnim dniu wyścigów t. j. 17 czerwca r. b. Wil. T-wo Hodowli Koni i Popierania Sportu Konnego urządza gonitwę loteryjną na polu, na którym, że konia zwycięskiego w tej gonitwie nabywa T-wo, które na ten cel wyasygnowało 2,500 zł. Następnie koni ten zostanie rozegrany między posiadaczami pięciu złotych biletów, które już się sprzedają podczas wyścigów na torze. Jest to więc szalona okazja wygrania 2,500 zł. Nie potrzebujemy chyba dodawać, że chętnych do wzięcia udziału w tem losowaniu znajduje się wielu. Tymczasem ilość biletów ograniczona. A więc śpieszyć się należy. W czwartek 14 czerwca r. b. odbędzie się:

Konkurs hipiczny lekki dla p. p. oficerów i wyższych. Początek konkursu o godz. 2 min. 30 popoł. Wyścigów o godz. 4 popoł.

Piłka nożna.

9.VI. Reprezentacja klubów żydowskich — reprezentacja klubów polskich 2:1 (2:0). Zwyciężyła reprezentacja klubów polskich, która okazała się silniejsza. Gdyby nie wybitny pech zwycięstwo mogłoby być wydatniejsze cyfrowo.

Posiedzenie Komitetu Wykonawczego Marszu Szlakiem Batorego.

W dniu 8.VI. b. r. w Magistracie m. Wilna pod przewodnictwem prezydenta miasta Folejew-

skiego Józefa odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Marszu Szlakiem Batorego, przy udziale przewodniczących poszczególnych sekcji, oraz członków Komitetu.

Zebrań zgaił p. prezydent miasta, poczem sekretarz Komitetu; był Kawalec omówił wyczerpująco zadania związane z organizacją marszu. W rezultacie obrad ustalono program prac poszczególnych sekcji, które zajmą się realizacją tej na dużą skalę zakrojonej imprezy.

Sprawa zawodów między „Pogonią” a Ogniskiem.

W związku z naszą notatką, zamieszczoną w Nr 126 z dnia 6-VI b. r. o otrzymaniu przez klub sportowy „Makabi” pisma W. K. S. „Pogon” z prośbą o wycofanie boiska na zawody o mistrzostwo kl. A. między W. K. S. „Pogon” a „Ogniskiem” w dn. 3 VI, na które to pismo „Makabi” nie odpowiedział. Sekretarz „Makabi” informuje nas, że podobnej treści pismo „Pogoni” „Makabi” nie otrzymał. Natomiast na podstawie ustnego porozumienia między kierownikiem sekcji piłki nożnej „Makabi” p. Katzem, a sekretarzem A.Z.S.-u p. Downarowiczem — „Makabi” za pośrednictwem p. Katza oświadczyła kierownikowi sekcji piłki nożnej „Pogon” p. Tatarzyńskiemu i skarbnikowi p. Jurkowskiemu, że boisko na dzień 3-VI oddaje do dyspozycji „Pogoni”, z czego jednak ta nie skorzystała.

Międzynarodowy Raid Automobilklubu Polski 1928 roku.

W dniach od 17 do 24 czerwca r. b. odbędzie się Międzynarodowy Raid A. P. 1928 r. według marszrut Warszawa — Łomża — Druskieniki — Białowieża — Bielsk — Kowel — Łuck — Brody — Tarnopol — Buczacze — Stanisławów — Delatyn — Jazemce — Kolomyja — Kossów — Sniatyn — Zaleszczyki — Czortków — Nienów — Dolina — Strzy — Drohobycz — Truskawiec — Sambor — Chyrow — Sanok — Rymaków — Iwonice — Krosno — Krynica — Limanowa — Sucha — Kocioł — Oświęcim — Mysłowice — Dąbrowa Górnicza — Olkusz — Miechów — Pinczów — Busk — Sandomierz — Ostrowiec — Bzin — Konie — Nowe Miasto — Grójec — Tarczyn — Radzyn — Warszawa — razem 3.116 kilometrów przy szybkości w granicach 60 km. na godz.

W raidzie ma uczestniczyć około 64 samochodów, — na konkurs składają się:

a) próba sprawności maszyn i regularności podczas trwania całego konkursu;

b) próba szybkości górskiej;

c) próba wytrzymałości konstrukcji podwozia;

d) próba szybkości płaskiej ze stojącego startu;

e) próba szybkości płaskiej z rozbiegiem;

f) stan wozu po ukończeniu konkursu.

Do udziału w Raidzie dopuszczani są wszyscy zawodnicy (osoby zgłaszające samochody) posiadający międzynarodową licencję sportową, wydaną przez którykolwiek klub narodowy, uznany przez A. I. A. C. R. (Association Internationale des Automobile Clubs Reconnus). Kierowcy muszą również posiadać międzynarodową licencję sportową.

Do konkursu dopuszczane będą wszystkie samochody sportowe lub turystyczne, posiadające kompletną i stałą karoserię otwartą lub zamkniętą, oraz wyekwipowane, zgodnie z przepisami Międzynarodowego Regulaminu Sportowego (Reglement Sportif General Annexe C.).

Uczestniczący w Raidzie samochody na czaj przestrzeni Raidu zaopatrzone będą w benzynę, oliwę i smary wyłącznie Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin”.

Zwycięzcy otrzymują nagrody:

1) Automobilklubu Polski,

2) Ministra Spraw Wojskowych,

3) Ministerstwa Robót Publicznych,

4) Komisji Sportowej A. P.

5) Prezesa Automobilklubu Polski.

6) Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin”.

Raid ten budzi szerokie zainteresowanie wśród automobilistów zagranicznych.

Wileński Automobilklub czyni przygotowania do licznego udziału w powitanie Raidu na pierwszym punkcie wypoczynkowym w Druskienikach, dokąd samochody raidowe przybywają w niedzielę 17.VI wieczorem i po noclegu wyruszają w dalszą drogę w poniedziałek 18-VI rano.

M. Z.

Z sądów.

„Radjopajęczarstwo”.

W dniu wczorajszym w Sądzie Pokoju m. Wilna rozpatrywana była sprawa o „radjopajęczarstwo”, polegająca na bezprawnym korzystaniu z radia. Jako oskarżony zasiadł Feliks Bielski, zam. przy ul. Dolnej 17. Sąd skazał go na 50 zł. grzywny, z zamiarą w razie niewypłacalności na areszt. Jest to w tej sprawie jedenasty już w Wilnie wyrok skazujący.

KINA I FILMY

„Księżę Krwi” — Valentino.

(Kinem. „Ognisko Kolejowe”).

Zaiste wielką poniosł stratę „Paramount” przez śmierć Valentina. Przy całym znakomitem wyreżyserowaniu „Mr. Beaucaire’a”, niepodobna sobie wyobrazić kogo innego, zamiast pięknego Rudi, w tej postaci. Jego przedziwnej gracji ruchowej, subtelnej grze fizjonomii — nie wiem czy ktokolwiek mógłby swoją grą dorównać.

Niewątpliwie, mija długie lata, kinematograf technicznie rozwinięty się do nieznanych nam, nawet w naszych dzisiejszych przypuszczeniach rozmiarów, a „nieodparty” Valentino będzie jak i dziś czarował z ekranu swoim finezyjnym uśmiechem i zlekka lironicznym spojrzem.

A jeszcze w takim wymiarom srodowisku Wersal, Ludwik XV-y, koronkowe markizy i tacy wymuskani kawalerowie, cali w ukłonach i pudrze...

Udał się ten film „Paramountowi”. Pyszne zdjęcia, doskonała gra światłocienia (sceny w teatrze) — bajeczne efekty świetlne; stylowość — nieco zwankowa. Niektóre postacie były trochę za mało wokokowe; księżniczka np. — (Bebe Daniels) albo król, który zbardzo jest... Anglikiem (Sherman). Doris Kenyon była zupełnie odpowiednio zachwycającą księżniczką angielską, a Temple Powell bardzo szlachetnym gentelmanem angielskim z XVIII-o wieku.

Scenariusz dobry, biorąc średnio; miś momenty słabsze, ale i epizody świetnie pomysłane (w willi podmiejskiej księcia Winstera).

Nie wiem, „zali dzierże” — i nie pójdę drugi raz do „Ogniska”. „Monsieur Beaucaire’a” zobaczyć... (sk.)

Rozmaitości.

Tragiczny rok.

Statystycy stwierdzają, iż na taką nazwę zasługuje r. 1927. Od dnia 1-go stycznia do 12 lipca tego roku, czyli w przeciągu 196 dni, wydarzyło się 136 katastrof atmosferycznych, wśród których 38 cyklonów, 37 powodzi, 6 wybuchów wulkanów i t. d. Kataklizmy te spowodowały: 3.671 zabitych, 8.849 rannych, 4 miasta zniszczonych, 16.845 domów zburzonych. Statystyka ta nie obejmuje trzęsienia ziemi, które w maju zeszłego roku zburzyło trzy miasta w Chinach: Sisiang, Liangshan i Ruland i pociągnęło za sobą 100.000 ofiar w ludziach, ani też strasznych powodzi w Indjach, Chinach i w Algierze.

Kino-Teatr

„HEBLOS”

ul. Wileńska 38.

PARTER od 1 zł., Balkon 70 gr. Wielka premiera! Szlagier Paryża. Świat nizin i świat

błyszczących „Księżę i Apaszka” (Miłość za pieniądze)

Porywający romans z udziałem czarującej gwiazdy VIRGINJI VALLI i George O'Brien. Dyplomaci radzą światem, a dyplomatem KOBIECY. Seansy o g. 6, 8 i 10.15 1862

Kino

„Piccadilly”

Wielka 42.

Dziś! Zwycięstwo polskiego przemysłu filmowego. Najlepszy film polski! Nowa wydanie

1928 r. w nowym literackim opracowaniu. Dramat erotyczny w 12 akt.

Tajemnica przystanku tramwajowego

Scenariusz znanego poety i nowelisty Józefa Relidzińskiego. W rol. głównych JADWIGA

SMOSARSKA, JÓZEF WĘGRZYN i K. JUNOSZA-STĘPOWSKI, Nadprogr. arcywes. komedia w 4 a.

KINO

„POLONIA”

Mickiewicz 22.

PARTER OD 80 GR. Dziś premiera. Najpotężniejsze arcydzieło XX wieku rolę główne

kreują NATALJA LISIENKO., WANDA ZAWISZANKA, ALBERT STEINRUCK, FRED

SYM, WALTER RYLLA i OKTAW KACZANOWSKI w obrazie Polsko-Wiedeńskim

p. t. „Dusze dzieci oskarżają was”

dramat żyłowy w 10 akt. Początek seansów 4, ost. tn. g. 10 m. 25. 1866

Od dn. 9 do 14 czerwca r. b. włącznie będzie wyświetlany film:

„ZEW MORZA” według powieści Stefana Kiedrzyńskiego, w 12

aktach. W roli głównej MARJA MALICKA

z udziałem marynarki wojennej i handlowej oraz lotnictwa morskiego.

Orkiestra pod dyrekcją p. Wł. Szczepańskiego. Kasa czynna od g. 5 m. 30, w nie-

dziele i święta od g. 3 m. 30. Początek seansów o g. 6-ej, w niedziele i święta

o godz. 4-ej. Następny program: „PASIERBICA”.

Każdy, komu droga jest przyszłość naszej młodzieży, winien poprzeć wznioły i piękny cel!

Program od dnia 7-go b. m. KSIĄŻĘ KRWI (Monsieur Beaucaire)

10-cio aktowy dramat historyczny z czasów Ludwika XV,

podług powieści Boetha Tarkingtona p. t. „Mr Beaucaire”. Rzecz dzieje się w Wersalu pod Paryżem

i w angielskiej miejscowości kapielowej Bath. W rol. głównych: RUDOLF VALENTINO i BEBE DANIELS.

Całkowity dochód z kina w dniu 8 i 9 czerwca r. b. przeznacza się na opłacenie wpisów szkolnych za

niezamożnych uczniów Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie.

Początek seansów o godz. 6, 8 i 10, w niedziele i święta o godz. 4, 6, 8 i 10. 1822

Kursy Kierowców Samochodowych

przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Wilnie

ul. Ponarska 55.

GRUPA XXII

kandydatów na kierowców samochodowych rozpocznie zajęcia dn. 20 czerwca r. b.

Zapisy przyjmuje i informacyjnie udziela sekretariat kursów codziennie od godz. 12-iej

do 18-iej przy ul. Ponarskiej Nr. 55

Przy kursach warsztaty reperacyjne dla samochodów i traktorów rolniczych. 1832

MASZYN MŁYŃSKIE

walce, kaspry, kamienie, jagielniki

trybry, turbiny, motory ropne, Diesla,

gazowe, transmisje, pasy, gury gaz,

siatki, olejarnie poleca na dogodnie

spłaty: Biuro Techniczno-Handlowe

i robót inżynierskich

ST. STOBERSKI, Wilno, Mickiewicza 27, tel 12-47. 1824

Akuszerka

Marja Brzezina

przyjmuje od 9 rano do 7 w.

ul. Ad. Mickiewicza 30 m. 4.

W. Zdr. Nr 3093 1491

DOKTOR MEDYCYN

A. CYMBLER

Choroby weneryczne i skórne.

Elektroterapia, diatermia,

słońce górskie.

Mickiewicza 12, róg Tatar-

skiej 9-2 i 5-7. 1492

UWAGA!

Sprzedaje się

ogród i restauracja z całym

urządzeniem, w bardzo dobrym

punkcie, na bardzo dobrych

warunkach. Nadaje się na se-

zon letni i zimowy. Można

również przystąpić do spółki.

Zgłoszenia: Połpińska 130,

kawiarnia. Od g. 3-7 wiecz.

1841-0

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Suwalskiego ogłasza, iż w dniu 27 czerwca 1928 roku o godzinie 11-tej rano w Wydziale Powiatowym Sejmiku Suwalskiego przy ul. Kościuszki Nr. 71 w Suwałkach odbędzie się przetarg przez złożenie pisemnych ofert z kosztorysami w zapieczętowanych kopertach na budowę 7-klasowej szkoły powszechnej w os. Prz.-roś, powiatu Suwalskiego.

Wadium przetargowe w kwocie 5.000 zł winno być złożone przed rozpoczęciem przetargu.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie całkowite prawo wyboru jednego z ofertów.

Warunki przetargu oraz ślepy kosztorys za opłatą 5 zł. można otrzymać w Biurze Wydziału Powiatowego w godzinach urzędowania.

Suwałki, dn. 6 czerwca 1928 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

(—) O. Malinowski Starosta

1861/472 VI 2

Od 100 do 200 złotych tygodniowo

zarobić może każdy przy minimalnej pracy i

bez żadnego kapitału przesyłając nam dokładny

adres, załączając znaczek pocztowy na porto.

Posiadamy dużo listów dziękczynnych.

Adresować: Firma „Met